اخبار کوتاه

افزایش ۷.۵ درصدی مصرف بنزین در البرز

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه البرز گفت: از ابتدای سال تا پایان خردادماه بیش از ۴۴۷ میلیون لیتر بنزین در سطح منطقه توزیع شد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۷.۵ درصد افزایش داشته است.

به گزارش پیام آشنا، محسن وزارتی با اشاره به اینکه سهمیه نفت سفید خانوارهای گاز طبیعی استان در تابستان اعلام شده، اظهار کرد کلیه خانوارهای قاعت دفع، ۱ تا ۱۰ نفره استان می‌توانند سهمیه ۵۰۰ لیتری خود را دریافت کنند.

وی با اشاره به قیمت هر لیتر نفت سفید توضیح داد: در حال حاضر هر لیتر نفت سفید به قیمت ۱۵۰ تومان به خانوارهای واجد شرایط فروخته می‌شود. وی با بیان اینکه این سهمیه تنها تا پایان شهریور ماه اعتبار دارد، توضیح داد: واجدین شرایط فقط از طریق کارت‌های بانکی تعریف شده در سامانه سدف و از فروشندگی‌های مربوطه می‌توانند سهمیه خود را دریافت کنند.

این مسئول در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به میزان بنزین توزیع شده در استان در سه ماهه اول امسال هم گفت: تا پایان خردادماه بیش از ۴۴۷ میلیون لیتر بنزین در سطح منطقه توزیع شد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۷.۵ درصد افزایش داشته است. وزارتی اظهار کرد: همچنین در این مدت بیش از ۸.۵ میلیون لیتر نفتگاز توزیع شد که در مقایسه با سال گذشته ۵.۸ درصد کاهش یافته است.

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه البرز با تاکید بر استفاده از سی‌ان‌جی به عنوان سوخت جایگزین گفت: در این مدت بیش از یک میلیون و ۷۳۰ هزار مترمکعب سی‌ان‌جی در سطح منطقه مصرف شد که معادل آن در مصرف بنزین صرفه‌جویی شده است.

جلوگیری از اضافه برداشت ۵.۵ میلیون متر مکعب آب زیرزمینی در البرز

معاون حفاظت و بهره برداری شرکت آب منطقه ای استان البرز اعلام کرد: با انسداد ۱۸۰ حلقه چاه غیرمجاز و مدیریت منابع آبی طی سال جاری از هدر روی و اضافه برداشت پنج میلیون و ۵۰۰ هزار متر مکعب آب زیرزمینی در این استان جلوگیری شده است.

به گزارش پیام آشنا، محبت مصریگفت: با انسداد ۱۸۰ حلقه چاه غیر مجاز ۲.۵ میلیون متر مکعب آب و از طریق مدیریت نظارتی وفنی هشت حلقه چاه مجاز سه میلیون متر مکعب آب در البرز صرفه جویی شده است. وی اظهار کرد: از ابتدای طرح ساماندهی چاههای غیر مجاز در استان البرز (سال ۹۱) تاکنون در مجموع پنج هزار و ۲۸۰ حلقه چاه غیر مجاز در این استان مسدود شده است.

معاون حفاظت و بهره برداری شرکت آب منطقه ای استان البرز افزود: با انسداد این چاهها از هدر روی ۸.۵ میلیون متر مکعب آب زیر زمینی استان جلوگیری به عمل آمده است.

وی ادامه داد: امسال انسداد یک هزار و ۷۱۰ حلقه چاه غیر مجاز بر اساس برنامه عملیاتی در دستور کار داریم که با انجام آن حدود ۱۸۸ میلیون متر مکعب صرفه جویی در مصرف آب استان از طریق انسداد این چاهها ونصب کنتورهای هوشمند روی چاههای مجاز صورت خواهد گرفت. مصری افزود: نصب کنتورهای هوشمند روی چاههای آب کشاورزی از مهمترین راههای کنترل مصرف منابع آبی است که با سرعت در البرز دنبال می شود.

وی گفت: یکی از برنامه های شرکت آب منطقه یا البرز اصلاح و تعدیل پروفله های چاه های کشاورزی است که تاکنون برای یک هزار و ۶۰۰ حلقه چاه کشاورزی استان اعمال شده است.

نتایج قرعه کشی خودروهای وارداتی ۶ مردادماه اعلام می‌شود

مدیر سامانه یکپارچه عرضه خودروهای وارداتی از اعلام نتایج قرعه‌کشی خودروهای وارداتی در روز شنبه ۶ مردادماه خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، مهدی تقدسی یکم مردادماه با اعلام اینکه قرعه‌کشی خودروهای وارداتی روز گذشته انجام شده است، گفت: نتایج قرعه کشی ثبت نام خودروهای وارداتی از طریق سایت سامانه یکپارچه عرضه خودروهای وارداتی (saleautoir) اعلام خواهد شد. مدیر سامانه یکپارچه عرضه خودروهای وارداتی همچنین در مورد پول‌های بلوکه شده، گفت: روند آزادسازی حساب‌های بلوکه شده برای خودروهای وارداتی که ۵۰۰ هزار تومان بود از روز گذشته آغاز شده است و بلکها در این زمینه اقدام‌عملی کنند.

به گزارش ایرنا، دور جدید ثبت نام خودروهای وارداتی که از روز سه‌شنبه ۱۹ تیرماه با عرضه ۴۶ مدل خودرو برای متقاضیان مرحله اول شروع و تا ۲۴ تیرماه ادامه داشت نتایج آن روز شنبه هفته آینده (۶ مرداد) اعلام خواهد شد.

همچنین نوع خودروبرای قسط‌های اسفندماه سال گذشته به عنوان آخرین عرضه نیز مشخص خواهد شد.

در این دور از عرضه خودروهای وارداتی ۳۶ محصول عرضه شد که از این تعداد ۱۸ خودرو دارای قیمت قطعی در مبادی ورودی و ۱۸ خودروی دیگر دارای قیمت علی‌الحساب در مبادی ورودی برای مشتریان خواهد بود که در این دوره متقاضیان می‌توانستند پنج مدل خودرو را انتخاب کنند.

نجفی کارشناس بازار خودرو در گفت و گو با پیام آشنا مطرح کرد

لزوم ایجاد زیرساخت‌ها برای واردات خودروهای برقی

محبوبه بیدکی - یک کارشناس بازار خودرو تاکید کرده‌اند نظر می‌رسد در دولت چهاردهم ادامه روند واردات خودروهای برقی را شاهد باشیم، اما نباید انتظار داشت که این طرح با قدرت و سرعت صورت گیرد چرا که کشور برای تامین زیرساخت‌های عملی، فیزیکی و فرهنگی این خودروعلیه زمان بیشتری نیاز دارد.

محمدرضا نجفی کارشناس بازار خودرو آماده سازی زیر ساخت های لازم برای وُاردات خودروهای برقی را لازم دانست و گفت:در واقع دولت باید زیرساخت های لازم را برای واردات خودروهای برقی فراهم کند و این امر مستلزم سرمایه گذاری قابل توجهی در ایستگاه های شارژ، ارتقاء شبکه و تعمیر و نگهداری برای حمایت از انتقال به خودروی برقی است.نجفی تردید دولت باید با برنامه ریزی دقیق و تخصیص منابع جهت اطمینان از موفقیت در این حوزه ایتکار عمل داشته باشد.

این کارشناس بازار خودرو طرح واردات خودروهای برقی در دولت سیزدهم و استقبال از آن در سامانه را مانند هر طرح و برنامه دیگر در کشور یک گام مثبت دانست و افزودمدر مقاطع مختلف دولتها تصمیمات مهمی بـرای واردات برخـی از خودروهای خارجی اتخاذ کرده و مردم نیز در این خصوص همکاری لازم را داشته اند، اما در صورت عرضه خودروهای برقی و ایجـاد بازار برای مصرف کننده باید از قبل زمینه و زیرساخت های آن در کشور فراهم شود.

وی گفت: بدیهی اسـت که در کشـورهای اروپایی و حتی کشـورهای عربی با وجود زیرسـاخت‌های مدرن و افزایش تولید برق، اسـتقبال عمومی نسبت به خودروهای برقی بسـیار کمتر شده است چرا که مشکلات آن افزایش پیدا کرده و مردم با چالش‌های بیشتری روبرو هسـتند؛ این وجود دولت‌ها یکی از راهکارهای مبارزه با کاهش سـوخت و آلودگی هوا را واردات خودروهای برقی می‌دانند.

این کارشناس بازار خودرو ادامه دادبه نظر می‌رسد در دولت چهاردهم، ادامـه روند واردات خودروهای برقی را شاهد باشـیم، اما نباید انتظار داشت که این طرح با قدرت و شدت بیشـتر صورت گیرد، چرا که کشو برای تامین زیرساخت‌های عملی، فیزیکی و فرهنگی خودروهای برقی به زمان بیشتری نیاز دارد.

وی با تاکید بر اینکه واردات خودروهای برقی با چالش هایی مواجه اسـت، گفت: در واقع دنیا به سمت این تکنولوژی حرکت می‌کند و آینـده را در خودروهای برقی می‌بیند اما خواستن دنیا در یک سو و واقعیت در سوی دیگری قرار دارد می ترنید خودروهای برقی با چالش‌های بسیاری مواجه هسـتند.

این کارشـناس بازار خـودرو ادامـه دادمدر برخی از کشـورهای اروپایی بازار خودروهای برقی چیزی در حدود ۱۲ تا ۱۴ درصد از کل بازار را با وجود تبلیغات فراوان، زیرساخت‌ها و مشوق‌هایی که دولت‌ها به عنوان معافیت مالیاتـی در نظر می گیرندبه خودانتخـاص داده است، دولت‌ها در غرب با عدم تخصیص مالیات به خودروهای برقی و در نظر گرفتن مشـوق‌ها سعی در جلب اعتماد مردم نسبت به این خودروها دارند.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه ورود خودروهای برقـی می تواند نابـرابری مصرف بنزیـن را برطرف کند؟گفت: اگر تعداد محـدودی خودروی برقی وارد کشورشود اما افراد ثروتمندی که مالک خودرو بنزینی نیز هستند، برای داشتن یک ماشین برند اقدام به تهیه آن کننـدلین واردات تاثیـری در رفع نابرابری بنزین نخواهد داشت.

نجفی در پایـان با تاکید بر اینکـه باید خودروهای فرسوده را از رده خارج کنیم و سهم معین و مشخصی از بازار حتی در حمل و نقل عمومی را به خودروهای برقی اختصاص دهیم، خاطرنشان کرد:دیدبی است که با جمع آوری خودروهای فرسوده، واردات خودروهای برقی معنی پیدامی کند و شاهد کاهش مصرف بنزین در کشـور خواهیم بود، در غیر این صورت با توجه به سـاختارهای قدیمی خودروهای فرسوده به ویژه در حمل و نقل مصرف سوخت افزایش خواهد یافت.

mojgan.bidaki88@gmail.com

جولان شرکت‌های چندملیتی دخانیات در سایه مفرهای قانونی

وقتی تولید ملی دود می‌شود

شرکت‌های چندملیتی با اطلاع کامل از مفرهای قانونی و بهره‌مندی از قدرت لابی خود، اقدام به تولید و عرضه محصولاتی می‌کنند که در اعلام وزارت صمت نام و نشانی از آنها نیست.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، یکی از نگرانی‌های خاص در حوزه صنعت دخانیات در دنیا نفوذ شرکت‌های چندملیتی در رویه‌های قانون‌گذاری، قضائی و اجرایی کشورهاست که با بهره‌گیری از قدرت لابی با هرگونه اقدام برای کنترل بازار مصرف و سیاست گذاری برای صنعت دخانیات مخالفت می‌کنند. در چنین هنگام‌های نیازی فوری برای تمامی کشورها برای اعمال اقدامات کنترلی مؤثر در خصوص فعالیت‌های شرکت‌ها و بنگاه‌های تولیدی در صنعت دخانیات وجود دارد، درحالی‌که بسیاری از دولت‌ها تلاش می‌کنند با وجود مسئولیتی که در قبال مصرف‌کنندگان محصولات دخانی دارند وضرورت سیاست‌گذاری کنترل مصرف که اجتناب‌ناپذیر است، اما چگونگی مواجه شدن با شرکت‌های دخانی فعال از اهمیت بسزایی برخوردار است. ضروری است تا دولت‌ها با اتخاذ سیاست‌های کنترلی در این زمینه، به این آگاهی نائل آیند که این سیاست‌های کنترلی نه‌تنها برای سلامت یک کشور که برای اقتصاد آن نیز مفید است که یکی از مؤثرترین راهبردها در این میان، سیاست‌گذاری دقیق و هدفمند در حوزه اخذ مالیات بر سیگار است. برای مثال، درآمد قبلاً‌شده مالیات بر تنباکو ایالات متحده در سال ۲۰۱۰ از ۳۲ میلیارد دلار فراتر رفت و منبع درآمدی عمده‌ای را برای دولت فدرال ایجاد کرد.

شرکت‌های چندملیتی تنها باانکبیر جلب نظر سیاست‌گذاران از طریق اعمال‌نفوذ بر رویه‌های قانون‌گذاری، قضائی و ... نمی‌توانند به‌صورت فعالانه در اقتصاد و بازار جوامع ملی کشنگری داشته باشند که این مهم را عمدتاً در قالب نهادسازی‌هایی همچون لابی‌ها به سرانجام می‌رساند، با این وصف لازم است کلیه مجاری تأثیرگذاری این شرکت‌ها بر رویه‌های قانون‌گذاری، نظارتی و اجرایی شناسایی شده و مانع از انتقاع بی‌حدوحصر آنها در بازار داخلی و نیز تأثیرات مخرب آنها بر اقتصاد ملی شود.

این مطلب زمانی اهمیتی دوچندان می‌یابد که از یک سو به بزرگی اقتصاد این صنعت در اقتصاد ملی نیز توجه شود و از سوی دیگر به آسیب‌هایی که دخانیات بر سلامت کشور وارد می‌آورد که چندین برابر سود حاصل از مالیاتی است که دولت در کوتاهمدت جذب می‌کند، نیز توجه کرد؛ چه این که تجربه جهانی نشان داده که مالیات اخذ شده توسط دولت‌ها در مقام مقایسه با هزینه‌های مستقیم درمانی و نیز بخش بهداشت و درمان تناسبی ندارد.

با این همه، چنانچه به بزرگی بازار مصرف ۸۰ میلیارد نخ سیگار با گردش مالی بیش از ۹۰۰ هزار میلیارد ریال سالانه در کشور و نیز در کنار آن بازار افزایشی سیگارهای الکترونیک توجه شود، می‌توان به فاصله قابل‌توجه میان درآمدهای ناشی از مالیات بر ارزش‌افزوده با سرمایه‌گذاری‌های مستقیم کوتاهمدت و بلندمدت کشور در حوزه سلامت و نیز آثار زیان‌بار مصرف دخانیات بر سلامت فردی و محیط زیستی پی برد. امری که ضروری می‌نماید در سیاست‌گذاری‌های این صنعت بازنگری جدی شده و مبتنی بر واقعیت‌ها و آسیب‌هایی آن بر جوانب مختلف زیست فردی و اجتماعی، باضرورت‌بندی نوینی از قانون ارائه شود. از این رو پیشنهاد می‌شود دولت با بازنگری و تدوین سیاست‌های کنترل دخانی جدید، پیش از پیش سلامت و اقتصاد ملی را محافظت کرده و مانع از دستاندازی خسارت‌بار شرکت‌های چندملیتی که سهم عمده این صنعت را به خود اختصاص داده‌اند، شود. در این راستا باید توجه داشت که در هیچ کشوری صنعت دخانیات منتزع از حاکمیت نبوده و سیاست‌های دخانی تحت شدیدترین نظام‌های کنترلی قرار دارد، با همه این توصیفات شاهد آن هستیم که از اوایل دهه نود شمسی با لغو انحصار و سلب امور حاکمیتی از شرکت دخانیات ایران در قالب واگذاری این شرکت قدیمی از جمله در حوزه قاچاق و مدیریت بازار مصرف و سیاست گذاری بر صنعت دخانیات، شاهد کنشگری فزاینده شرکت‌های چندملیتی از جمله «جی تی آی» و «بی ای تی» در این صنعت هستیم به نحوی که لبریز با گذشت یک دهه از واگذاری وظایف حاکمیتی سهم برندهای بین المللی و این دو شرکت از بازار مصرف کشور بیش از ۸۰ درصد تخمین زده می‌شود و از دیگر سو، لغو قانون انحصار منجر به تضعیف صنعت ملی دخانیات و کاهش چشمگیر سهم آن در بازار شده است. این در حالی است که جهت گیری ها و سیاست‌های کلان کشور در مسیر حمایت از بنگاه‌ها و محصولات تولیدی داخلی ترسیم شده است ولی در صنعت دخانیات کشور به وضوح شاهد جولان برندهای بین‌المللی و نقش آفرینی شرکت‌های چند ملیتی در این صنعت هستیم.

یکی از راهکارهای سیاستی برای به کنترل در آوردن صنعت دخانیات، مالیات است. طبق بند ۳ ماده ۲۶ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، مصوب سال ۱۴۰۰ مجلس شورای اسلامی، محصولات دخانی شامل سیگار، توتون پیپ و تنباکوی وارداتی شامل ۶۵ درصد مالیات است که البته واردات سیگار ممنوع است و آنچه در بازار داخل از نشان‌های خارجی وجود دارد یا قاچاق است یا محصولات شامل بند ۲ ماده قانونی مذکور است بند ۲ لشعار می‌دارد که «سیگار، توتون پیپ و تنباکوی تولید داخل یا نشان بین‌المللی که فهرست آن هر سال توسط وزارت صنعت معدن و تجارت تهیه و با تصویب هیئت وزیران ابلاغ می‌شود، شامل ۴۰ درصد» مالیات بر ارزش‌افزوده می‌شود البته طبق تبصره ۱ ماده ۲۶ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، از سال دوم اجرای قانون، هر سال ۵ واحد درصد بر نرخ‌های تعیین شده افزوده می‌شود که در سال جاری (۱۴۰۳) سهم مالیات بر تولیدات داخلی، ۴۰ درصد و تولیدات داخل با نشان بین‌الملل، ۵۵ درصد است.

همچنین بر اساس قانون مذکور، وزارت صمت ملزم به اعلام نشان‌های بین‌المللی مجاز برای تولید در داخل بوده که برای نخستین‌بار در اسفندماه ۱۴۰۱ (تصویبنامه شماره ۲۱۱۸۷۴/ت ۶۰۱۰۷ه مورخ ۱۶ اسفند ۱۴۰۱) فهرست سیگار و تنباکوی تولید داخلی با نشان بین‌المللی اعلام شد که مشخصاً بر اساس فهرست اعلامی، شرکت «جی. تی. آی» مجوز تولید نشان‌های «وینستون»، «مگنا»، «مونت کارلو» و «کمل» و شرکت «بی. ای. تی» مجوز «کنت»، «دنهیل» و «مونتانا» و «هایملز» را داراست، اما اینجا یک پرسش مطرح است که چگونه است که شرکت جی تی آی در حال تولید محصولاتی همچون «جی ولن» و «ماستر» و لونیکس است درحالی‌که نام آنها در فهرست مذکور وجود ندارد؟ که خود محل بحث جداگانه‌ای است که در گزارشی مستقل به آن می‌پردازیم.

از سویی در همین راستا اخیراً زمزمه‌هایی مبنی بر تغییر ماهیت نشان سیگار «مونتانا» از بین‌المللی به داخلی شنیده می‌شود تا این برند که نام آن از یکی از ایالت‌های آمریکا بر گرفته شده، همچون نشان‌های داخلی مالیات پرداخت کند تا با وجود سهم قابل توجه از بازار مصرف در حال حاضر، باز هم قدرت رقابت‌پذیری را برای شرکت‌های چند ملیتی بالاتر رود، درحالی‌که پیش‌تر و در اعلامیه وزارت صمت در استفنامه ۱۴۰۱ این نشان در فهرست مشمول بند ۲ ماده ۲۶ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده قرار داشته و تلاش‌ها برای خروج این نشان از بند مذکور و شمول آن در بند ۱(محصول تولید داخلی) محسوب شدن آن محل تأمل و نگرانی بسیار دارد؛ امری که در صورت تحقق از یک سو به معنای کاهش درآمدهای دولت است و از سویی دیگر نتیجه‌ای جز کاهش سهم لمدک شرکت‌های تولیدی ایرانی و محصولات آن در بازار ندارد.

نکته قابل‌تأمل اینجاست که اساساً تولید داخل نشان بین‌المللی معنایی غیرشفاف داشته و آنچه در عمل رخ می‌دهد در واقع عمدتاً مونتاژ و بسته‌بندی سیگار در داخل است و زنجیره تأمین، تولید و فروش به شکلی نامتوازن در آن شکل و تکوین یافته است؛ لذا شاهد آن هستیم که شرکت‌های چندملیتی با اطلاع کامل از مفرهای قانونی و بهره‌مندی از قدرت لابی خود، اقدام به تولید و عرضه محصولاتی می‌کنند که در اعلام وزارت صمت نام و نشانی از آنها نیست؛ امری که نشان‌دهنده نوعی آنارشیسم سیاستی در زمینه صنعت دخانیات است که نیازمند اقدامی عاجل برای امتناع از استمرار آسیب‌ها و چالش‌های آن بر صنعت، اقتصاد و سلامت کشور است.

در مجموع با توجه به عدم کارآفرینی واقعی، به اضمحلال بردن صنعت داخلی، مخاطرات در حوزه اقتصاد ملی، آسیب‌های مستقیم بر سلامت و محیط‌زیست ناشی از ورود بی‌رویه و رها شده شرکت‌های چندملیتی به بازار دخانیات کشور، پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران، قانون‌گذاران و تدبیردرداران مانع از سوءاستفاده شرکت‌های چندملیتی از خلأ یاسکوت قانون به نفع خود شوند که لازمه آن تصریح صریح قانون بر وارداتی بودن این محصولات است که نقش مجلس شورای اسلامی و نهاد قانونگذاری در این امر بسیار مهم است.

یادداشت

۲۰ چالش و مساله حیاتی نظام سلامت (بخش اول)

در قدامی شایسته وپی‌سابقه رئیس جمهور منتخب دکتر مسعود پزشکیان، کارگروه‌هایی را برای پیشنهاد هیات‌وزیران به عموم مردم معرفی کرده است. این حرکت در راستای شفافیت و جلب اعتماد عمومی انجام‌شده است. کشور ایران امروز در حوزه سلامت با چالش‌های مهمی مواجه است و انتخاب وزیری لایق و کارآمد برای وزارت بهداشت و درمان اهمیت ویژه‌ای دارد. این انتخاب نه‌تنها بر سلامت جسمی و روانی جامعه تاثیرگذار است، بلکه به‌طور مستقیم بر اقتصاد کشور و توسعه پایدار نیز اثر می‌گذارد. این متن با برشمردن ۲۰ مساله حیاتی نظام سلامت کشور، پیامی شفاف و مسوولانه به دکتر پزشکیان و کارگروه محترم انتخاب وزیر بهداشت است تا با بهره‌گیری از این فرصت و ظرفیت ایجادشده و به دور از جناح‌بندی‌ها و لابی‌های سیاسی، وزیری توانمند را برای حل این چالش‌های اساسی انتخاب و به مردم ایران معرفی کنند.

۱.مشارکت بین بخشی ضعیف وزارت بهداشت

با توجه به نقش پررنگ تعیین‌کننده‌های اجتماعی و اقتصادی در سلامت مردم، مشارکت بین بخشی باید اصلی‌ترین وظیفه وزارت بهداشت و درمان در مدیریت سلامت جامعه باشد. فقدان سازوکار و سیستمی برای این امر مهم یک نقص بزرگ در ساختار فعلی است. برای مثال آلودگی هوا یک معضل جدی با بار بیماری‌های تنفسی، قلبی و مرگ‌بالادر کشور ماست. بالای ۴۰ هزار نفر سالانه به دلیل آلودگی می‌میرند و این وضعیت هر سال بدتر می‌شود. عامل ایجاد آن هم بسیاری از صنایع مصرف‌کننده سوخت‌های فسیلی در کشور است. وزارت بهداشت برای حفظ سلامت مردم باید در مرکز تعامل و مذاکره با نهادها و سازمان‌های مختلف و مدیریت این معضل در بخش‌های دولتی و خصوصی باشد، اما متاسفانه در این خصوص کار عمیق و جدی نمی‌کند.

۲. سرمایه‌گذاری و سهم پایین سلامت از GDP

درصد مخارج سلامت از تولید ناخالص داخلی کشور وضعیت خوبی ندارد. براساس مطالعه موسسه ملی تحقیقات سلامت، این میزان برای سال ۱۴۰۰ معادل ۵ درصد بوده است. البته این عدد لزوماً نشان‌دهنده وضعیت سلامت جامعه نیست؛ اما از منظر رشد اقتصادی این عدد برای کشور قابل قبول نیست. امروزه سرمایه‌گذاری در نظام سلامت فرصت بزرگی در جهان است. به‌طور کلی هر چه این عدد بالاتر باشد، رشد اقتصادی نیز بیشتر می‌شود؛ زیرا سیستم سلامت می‌تواند کیفیت زندگی را بهبود بخشد، بهره‌وری و درآمد نیروی کار را افزایش دهد و فناوری‌های جدید را توسعه دهد. برخی مطالعات نشان می‌دهند که به ازای هر یک‌دلار سرمایه‌گذاری در حوزه سلامت، بین ۲ تا ۴ دلار در کشورهای در حال توسعه بازدهی وجود دارد. ما از این فرصت‌ها استفاده نمی‌کنیم. برای مثال در یک‌بازار ۵ تریلیون دلاری دارو در جهان، سهم ما از صادرات دارو در حدود ۶۰ میلیون دلار است؛ یعنی تقریباً صفر درصد!

۳. تامین مالی ناپایدار و سیستم سلامت

تامین مالی در سیستم سلامت کشور ما پایدار نیست. این سیستم از مخارج عمومی پایین، پرداخت‌های از جیب بالا، سیستم بیمه‌ای ضعیف تخصیص و استفاده ناکارآمد از منابع و توزیع ناعادلانه بار مالی و منافع آن رنج می‌برد. نظام تامین مالی موجود، نقایص خود را هم در شرایط عادی و هم در بحران‌ها بارها نشان داده است. طرح تحول سلامت به عنوان آخرین مداخله جدی سیاست‌گذاری همچنان با چالش‌هایی مانند بودجه ناکافی و ناپایدار مواجه بوده و هست. این در حالی است که روش‌های خلاقانه زیادی برای تامین مالی سلامت براساس تجربه سایر کشورها وجود دارد که ما از آنها استفاده نمی‌کنیم.

۴. تمرکز قدرت در ستاد وزارت بهداشت و عدم استقلال دانشگاه‌ها

در وضعیت فعلی برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری، تخصیص منابع، گسترش و توسعه خدمات و تصمیم‌گیری در انجام بسیاری از امور در همه بخش‌ها اعم از درمان، آموزش، بهداشت و پژوهش متمرکز در ستاد وزارتخانه است. دانشگاه‌های علوم پزشکی مستقل نیستند و سطح بالای تمرکز میزان ابتکار عمل، نوآوری و خلاقیت و پاسخگویی به مشتریان آنها را در دانشگاه‌ها و نهادهای زیرمجموعه در کشور کاهش داده است. برای مثال در سال‌های اخیر این سیستم برای اینکه یک رشته دانشگاهی ایجاد شود یا کوریکولوم یک رشته به‌روز شود، باید از هفت خوان رستم گذشت و سال‌ها منتظر ماند!

۵. دوشغله بودن بخش زیادی از پزشکان

بخش زیادی از پزشکان در سیستم فعلی به‌رغم منع قانونی، دوشغله هستند (همزمان در بخش دولتی و خصوصی فعالیت می‌کنند). بیمارستان‌های دولتی منبع بیمارانی پزشکان، انتخاب دفاترشان و انتقال آنها به مطبها و بیمارستان‌های خصوصی برای ادامه درمان، جراحی و کسب درآمد است. چرا قانون اجرا نمی‌شود؟ مجریان قانون پزشک هستند و اجرای این قانون با منافع صنف آنها در تضاد است و با گذشت سال‌ها از تصویب قانون انگیزه‌ای برای این کار ندارند!

۶. تاب‌آوری ضعیف در برابر بحران‌های سلامتی

در طول بیماری کووید-۱۹ براساس آمار رسمی حدود ۱۵۰ هزار نفر در ایران فوت کردند. باید پذیرفت عملکرد ما در همه‌گیری کرونا به بود سیستم بهداشتی و درمانی ما برای بحران آمادگی نداشت. نظام تصمیم‌گیری کند بود، در ارزیابی ثوقلی‌های سیستم سلامت دچار خطا شدیم، مداخلات به‌موقع انجام نشد، واکسن خارجی دیر وارد شد و واکسن داخلی هم دیر به بازار آمد و شد نوشداروی بعد از مرگ سهراب! در حالی که بخش زیادی از این مرگ قابل پیشگیری بود. نکته تلخ ماجرا این است که از فرصت‌های کرونا برای سیستم‌سازی و قرایلی تاب‌آوری استفاده نکردیم. بخش زیادی از پزشکان و پرستاران هم از ایران رفتند؛ نیروهایی که به این زودی قابل جایگزینی نیستند.

۷. ارتبخشی پایین پژوهش و نظام آموزش پزشکی

با وجود ادغام ساختاری و برحاشیه آموزش و پژوهش در سیستم درمانی و بهداشتی آن، عملکرد این بخش‌ها بعد از ۲۸ سال هنوز قابل قبول نیست. من طرفدار انتزاع و برگشت به عقب به‌ویژه در این شرایط کشور نیستم؛ اما بررسی‌های مختلف نشان می‌دهد سیستم آموزش پزشکی به‌رغم تلاش‌ها با شرایط مطلوب فاصله زیادی دارد و ادغام آن در سیستم ارائه خدمت به کیفیت پایین خدمات درمانی و آموزش پزشکی منجر شده و نارضایتی بیمار و دانشجو در آن بالاست. همچنین یک تناقض جالب در این سیستم ادغام‌یافته این است که عمده سیاست‌ها، مداخلات، تصمیمات اجرایی بالینی و آموزش علوم پزشکی بیرون‌شو شده علمی تولید شده توسط آن نیستند؛ به‌عنوان یک سوال ساده تولید دهها هزار مقاله علوم پزشکی در سال چه مسائل و مشکلاتی از سیستم سلامت کشور را در ابعاد مختلف آن حل کرده است؟

دکتر نادر جهان‌مهر
عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
Alborz.payam@gmail.com

آگهی مناقصه (نوبت اول)
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز در نظر دارد نسبت به برگزاری مناقصه یک مرحله ای تعمیرات و استاندارد سازی سرویس بهداشتی وآبخوری مدارس مناطق سه و چهار شهرستان کرج اقدام نماید. متقاضیان می توانند جهت شرکت در مناقصه از تاریخ ۱۴۰۳/۰۴/۳۰ به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایند.
تلفن تماس: ۹-۳۲۵۶۳۱۹۰
شناسه آگهی: ۱۷۵۷۲۷۷
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز

آگهی مناقصه (نوبت اول)
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز در نظر دارد نسبت به برگزاری مناقصه یک مرحله ای تعمیرات و استاندارد سازی سرویس بهداشتی وآبخوری مدارس مناطق یک و دو شهرستان کرج اقدام نماید. متقاضیان می توانند جهت شرکت در مناقصه از تاریخ ۱۴۰۳/۰۴/۳۰ به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایند.
تلفن تماس: ۹-۳۲۵۶۳۱۹۰
شناسه آگهی: ۱۷۵۷۲۸۲
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز